

EINDRAPPORT

FILE-IDEE

Er is geld nodig voor een modal shift.
Maar ook politieke moed en daadkracht.

“Meer openbaar vervoer mét parkings”

Er moet meer geïnvesteerd worden in openbaar vervoer en die investeringen moeten vooral het aanbod uitbreiden zodat het openbaar vervoer een vlotte, comfortabele, betrouwbare en flexibele verplaatsingsmethode wordt.

Om maar enkele voorbeelden aan te geven: hogere frequentie tijdens spitsuren, uitbreiding van het aanbod in Limburg, bussen of treinen die tot industriezones rijden, meer waterbussen, vroegere en latere treinen zodat ook ploegarbeiders de auto thuis kunnen laten staan ...
En wie de trein of bus neemt, wilt graag zijn auto kwijt aan

het station of de halte. Uit de inzendingen blijkt duidelijk dat de nood hoog is: gratis parkings of gratis voor wie de trein of bus neemt, grotere parkings, beveiligde parkings, carpoolparkings ... noem maar op. Ook andere aansluitpunten - met tram, fiets, step ... - aan stations zijn nodig want alleen zo wordt combimobiliteit mogelijk.

Verder is ook betaalbaarheid een belangrijke factor in de keuze om al dan niet het openbaar vervoer te nemen. Voor sommigen moet het volledig gratis zijn, of althans voor bepaalde doelgroepen, voor anderen is het vooral belangrijk dat het goedkoper wordt dan een autorit. Een leuk voorstel: voorzie een jaarabonnement aan een vast bedrag voor het hele gezin. Iemand anders zou ook tevreden zijn met enkele dagen extra verlof als ze met het openbaar vervoer naar het werk komt.

“Investeren in veilige fietsinfrastructuur”

Naast de investeringen in het openbaar vervoer moet er ook meer geld gaan naar fietsinfrastructuur. Pas dan zullen mensen de fiets nemen. Wat verwachten we dan precies? Brede en afgescheiden fietspaden, conflictloze fietsostrades, voldoende fietsverbindingen, fietspaden die goed worden onderhouden, laadplatformen voor fietsen aan bushaltes op het platteland ... En bij de (her)aanleg van wegen moet er eerst gekeken worden in functie van de fiets, pas nadien naar de auto.

Bovendien zien we dat mensen sneller op hun tweewieler zullen springen als ze daartoe financieel gestimuleerd worden, door bv. de verzekering voor elektrische fietsen fiscaal voordelig te maken, de mensen die met de fiets gaan winkelen een bonus te geven, maar evengoed door voor alle werknemers en ambtenaren een fietsvergoeding verplicht te maken. Politieambtenaren vinden dat zij net als andere werknemers recht moeten hebben op een fietsvergoeding voor woon-werkverkeer met hun speed pedelec.

“Een eigen rijstrook voor de motorrijder”

De andere tweewielers, de motorrijders, schuiven in hun voorstellen naar voren dat ze een eigen rijstrook wensen, of dat busbanen of de pechstrook voor hen toegankelijk wordt tijdens de ochtend- en avondspits. Daarnaast is het van belang dat de autobestuurder meer bewust wordt gemaakt van hun aanwezigheid en het feit dat filteren is toegestaan.

“Carpoolen, autodelen en liften”

Sharing is caring. Als het van de inzenders afhangt, moet er absoluut meer ingezet worden op carpoolen en autodelen. De voorstellen: bestaande initiatieven zoals Cambio en Blablacar stimuleren, carpoolstroken voorzien, carpoolparkings met voldoende aansluitingen op openbaar vervoer, het aanbod uitbreiden naar landelijke gebieden, bedrijven stimuleren om

carpoolinitiatieven te organiseren bv. per industriezone, deelauto's met een fietsaanhangstelsel, carpoolpremies, de inschrijvingskosten of het abonnement fiscaal aftrekbaar maken ... Daarnaast is er ook vraag naar het promoten van liften, door o.a. meer liftplekken te voorzien en een 'liftverzekering' aan te bieden.

“Een bedrijfswagen hoort een bedrijfswagen te zijn, geen salariswagen”

Dat we het systeem van de bedrijfswagens moeten aanpakken om de files te bestrijden, staat voor velen buiten kijf. Over de manier waarop, lopen de meningen uiteen. Voor de ene groep moet dit systeem per direct afgeschaft worden, voor anderen is het voortbestaan mogelijk mits de nodige beperkingen worden gesteld. Een bedrijfswagen kan bijvoorbeeld enkel wanneer deze echt nodig is

voor beroepsverplaatsingen, het privégebruik dient met andere woorden afgeschaft te worden. Ook is een grote groep het erover eens dat de fiscale en andere voordelen (bv. gratis tankkaarten) geschrapt of anders berekend moeten worden zodat het systeem minder aantrekkelijk wordt. Het geld dat op deze manier vrijkomt, moet geïnvesteerd worden in openbaar vervoer.

“Werkgever als sleutelfiguur”

Een belangrijke rol is weggelegd voor de werkgever en daarvoor is er vaak ook een verandering in de bedrijfscultuur nodig. Bedrijven moeten – goedkopere – alternatieven aanbieden dan de wagen. Openbaar vervoer zou bijvoorbeeld 100% terugbetaald moeten worden door de werkgever. Wanneer iemand een kleinere bedrijfswagen wilt nemen, zou de ‘standing’ van het bedrijf geen

rol mogen spelen. Verder kan de werkgever een belangrijke invloed hebben op het pendelgedrag van de werknemers door bv. fietslease aan te bieden, laadmogelijkheden te voorzien, douches en kleedkamers, goede fietsenstallingen, carpoolen te faciliteren, collectief vervoer te regelen, enz.

“Werken in eigen streek en meer flexibiliteit”

Het is niet altijd nodig om naar alternatieve vervoersmiddelen voor de wagen te kijken, er zijn ook andere mogelijkheden om de files te beperken of te vermijden. Langs de ene kant kan de werkgever gestimuleerd worden om werkrachten in de omgeving van het bedrijf te zoeken, langs de andere kant kan de werknemer ervoor kiezen om dichterbij zijn werk te gaan wonen. Dat laatste zou dan fiscaal gestimuleerd kunnen worden, door bijvoorbeeld een verlaging van

de notaris- en registratiekosten of hogere woonpremies. Verder kan meer flexibiliteit bijdragen tot een betere spreiding van het verkeer, zoals werken met glijtijden of een versoepeling van de openingsuren van winkels, banken, de post, het gemeentehuis ... Ook thuiswerk en satellietkantoren zouden een goede oplossing zijn waardoor minder mensen de baan op moeten.

“Slimme verkeerslichten en minder op- en afritten”

Slimme verkeerslichten die beter afgesteld zijn, zullen voor een vlottere doorstroming zorgen. Daarin kunnen we alleszins een voorbeeld nemen aan onze noorderburen. Ook een timer die aftelt of een verspringing van de lichten (rood-oranje-groen) kan de bestuurder

alert houden om tijdig te vertrekken of af te remmen. Volgens sommigen telt ons land ook te veel op- en afritten waardoor het verkeer opstopt. Ze zijn bovendien niet logisch aangelegd: eerst moet de afrit en dan pas de oprit komen.

“Haal vrachtwagens uit de file”

We zien dat onze wegen steeds meer gevuld raken met vrachtwagens en dat mensen daar een verandering in willen zien, verbaast dan ook niet. Wat meermaals voorgesteld wordt, is dat er meer vrachtverkeer over water of per spoor moet verlopen. Daarnaast zou de kilometerheffing voor vrachtwagens tijdens de

spitsuren fors duurder moeten worden en moet deze heffing afgeschaft worden tussen 20u en 6u. Vrachtwagens moeten met andere woorden meer 's nachts kunnen rijden. Ook de vuilniswagen organiseert zijn ophalingen beter 's avonds laat in plaats van tijdens de ochtendspits.

“... en de rest is parking”

En toch zijn er volgens de inzenders niet genoeg parkings. Extra parkeermogelijkheden worden meermaals voorgesteld: extra ‘Brexiteer-parkings’ in Zeebrugge en Oostende, parkings aan de rand van de stad, parkeerterreinen buiten de grootsteden waar bedrijven hun werknemers oppikken met

een shuttledienst, parkings op wandelafstand van het centrum met op het dak een recreatiegebied, parkings met verschillende transportmiddelen om naar het centrum te gaan zoals een bakfiets, snelwegparkings met werkruimtes waar gestrande reizigers tijdelijk verder kunnen werken, enz.

“Een halt aan e-commerce”

E-commerce vergemakkelijkt ons leven en we kunnen vanuit onze luie zetel allerlei zaken bestellen. Het grote succes heeft echter een negatieve impact op het milieu en de aangroeiende files. Er werden dan ook heel wat voorstellen gedaan om e-commerce anders te gaan organiseren: pakjesleveringen centraliseren, een systeem uitwerken

met internetshoppen in eigen buurt, pakjes niet meermaals thuis aanbieden bij afwezigheid, pakjes verzenden via drones, stoppen met het aanbieden van de leveringsmogelijkheid ‘vandaag besteld, morgen geleverd’, een CO₂-taks op pakjes bij thuisleveringen alsook bij het terugsturen, enz.

“Het warm water niet uitvinden”

Heel wat inzendingen wijzen ons er ook op dat we niet per se zelf ingenieuze ideeën moeten bedenken, we kunnen ook gewoon eens over de landgrenzen heen kijken voor *good practices*. Het systeem van slimme verkeerslichten in Nederland, wie London wilt binnenrijden tijdens de spits moet

daarvoor betalen, in de Verenigde Staten worden carpoolstroken beschikbaar gesteld voor auto's met 2 of meer inzittenden dat wordt opgevolgd via een camerasysteem of neem een voorbeeld aan de Spaanse stad Pontevedra waar men ervoor koos om de auto uit het centrum te bannen.